Woensdag 20 October 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang. No. 4034

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Duits Oostfront doorbroken.

Hoofdcommando in Berlijn geeft de critieke situatie toe.

Hitler ontvangt militaire en politieke leiders van het Reich.

8e Leger verovert Petacciato aan Adriatische kust.

Nog 98 Japanse schepen door U. S. A.-duikboten in de grond geboord.

PAUS ONTVANGT GEZANTEN.

De Noordamerikaanse luisterdiensten deelden mede, dat volgens bekendmaking van de Vaticaanse radio Zijne Heiligheid de Paus den Fransen Ambassadeur, den Engelsen Gezant en den Noordamerikaansen Zaakgelastigde ontvangen heeft (New York, (AP) 19.10).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 19 October verpletterden onze troepen ten Zuid-Oosten van Krementsjug de vijandelijke weerstand en vervolgden zij hun offensief.

In een opmars van 15 tot 20 kilometer waarbij voortdurend gevochten moest worden veroverden zij de stad en het grote spoorwegkruispunt Pyatikhata. Ook veroverden zij meer dan 100 plaatsen. Hieronder behoren 11 grote plaatsen en de spoorwegstations Sjestlivaya, Zelyenaya en Yakovlevka. Alzo zijn de belangrijkste Duitse verbindingen langs de spoorlijn Dnjepropetovsk-Znamenka door onze troepen doorgesneden. Volgens onvolledige gegevens veroverden onze troepen in Pyatikhatka de volgende oorlogsmaterialen: 15 volgeladen spoortreinen, 30 tanks waaronder 17 van het Tijgertype, 172 kanonnen, 1300 vrachtauto's, 600 machinegeweren en grote opslagplaatsen van wapenen, ammunitie, voedselwaren en militaire uitrusting. 1800 Duitse officieren en manschappen werden gevangen genomen.

Ten Noorden van Kiev sloegen onze troepen de tegenaanvallen van het vijandelijke voetvolk en tanks af en gingen zij voort met de gevechten ter uitbreiding van hun bruggehoofd op de rechteroever van de Dnjepr. Als resultaat van de gevechten namen onze troepen het krachtig versterkte verdedigingspunt Vysjgorod.

Ten Zuiden van Retsjitsa gingen onze troepen voort met het leveren van gevechten om hun bruggehoofd op de rechteroever van de Dnjepr uit te breiden en verbeterden zij hun posities belangrijk.

Ten Zuiden van Gomel gingen onze troepen voort met het leveren van gevechten ter uitbreiding van hun bruggehoofd op de rechteroever van de rivier de Sosj en veroverden zij in sommige sectoren verschillende kilometers.

In andere sectoren van het front vonden intensieve verkenningen en artillerie- en mortierenduels plaats. Op 18 October ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 85 tanks. 31 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten in luchtgevechten en door het afweervuur" (Moskou, (AP) 19.10).

BERLIJN ERKENT DE CRITIEKE TOESTAND.

Berichten van Zweedse correspondenten in Berlijn zeiden, dat Russische tanks en mobiele bataljons het Duitse Oostfront verpletterd hebben in een reeks van grote doorbraken. Er werden geen biezonderheden verstrekt, doch een militaire zegsman in Berlijn gaf te kennen, dat de critieke sectoren liggen ten Zuid-Westen van Krementsjug en ten Westen van Zaporozhe waar het Rode leger blijkbaar in een bliksemsnelle omsingelingsbeweging de nazie-strijdkrachten ten Westen van Dnjepropetovsk insluit. Een ontruiming van Kiev schijnt ook nabij. Majoor Sommerfeldt, vertegenwoordiger van het Duitse Hoofdcommando, maakte bekend, dat de Duitse verdediging gebroken is met de plechtige woorden: „Het spijt mij te moeten bekendmaken, dat de Russen door het Duitse front zijn heengebroken".

De correspondent van het Stockholmse blad „Tidningen" in Berlijn zeide, dat Sommerfeldt die toon of die woorden niet gebruikt had sedert de Duitse nederlaag bij Stalingrad. Reeds dagenlang hadden de correspondenten ernstig nieuws van het Oostfront verwacht en alles was kalm toen een persconferentie bijeenkwam in het Schinkel Paleis waarbij de Majoor geen poging deed om de critieke toestand te verbergen. Sommerfeldt beweerde niet, dat de breuk kon worden hersteld. De Duitsers gaven openlijk toe, dat de grote verdedigingslinie gekraakt is en leggen er de nadruk op, dat de Duitse soldaten in de komende dagen al hun moreel en moed bijeen zullen moeten rapen om het hoofd te bieden aan de crisis.

De Duitsers hadden tevoren toegegeven, dat het zwakke punt in hun linie lag ten Zuid-Westen van Krementsjug waar de voornaamste gevechten van het Oostfront plaats vonden. De gaanderslag in dat gebied begon op 15 October en neemt steeds meer in felheid toe nu de Russen onuitputtelijke voorraden van mobiele materialen en troepen geworpen hebben door de opening. Blijkbaar zijn de Russen van plan aansluiting te maken met de colonne welke zich van Zaporozhe uit in Noordwestelijke richting voortbeweegt.

Een Duitse officier, die in de „Boerzen Zeitung" van Berlijn schreef, verklaarde ook, dat „niemand achter het front zich kan voorstellen welke moeilijkheden de partijgenoten bieden. Het is gemakkelijk te zeggen dat wij terugtrekken maar het is ontzaggelijk moeilijk.

De partijgenoten voeren een guerrilla-krijg langs de spoorlijnen. Zij blazen de rails en bruggen langs de spoorendverkeerswegen op. Zij ondermijnen het pad van de Duitse terugtocht en de verliezen onder de terugtrekkende Duitsers zijn groot".

Duitse kringen in Berlijn lieten ook doorschemeren, dat met het oog op de toenemende Russische druk bij Kiev de nazies misschien spoedig die belangrijke stad aan de Dnjepr zullen moeten verlaten. (Stockholm, (AP) 20.10)

NIEUWE LEEN-PACHT OVEREENKOMST GETEKEND.

Het Noordamerikaanse State Department maakte bekend, dat een derde overeenkomst voor leen-pacht voorraden voor Sovjet Rusland getekend werd te Londen door de vertegenwoordigers der Verenigde Staten, het Verenigde Koninkrijk, Canada en Rusland. De bekendmaking werd gelijktijdig in Londen en Washington gedaan.

Onder deze overeenkomst zullen de drie eerstgenoemde regeringen wapenen, materialen en voedselwaren aan Rusland leveren.

Dit is de eerste maal, dat Canada ook ondertekend heeft, hoewel reeds vroeger voorraden uit Canada gezonden werden. Men neemt aan, dat Rusland onder dit verdrag ook voorraden zal leveren aan de Westelijke Geallieerden, o.a. grondstoffen.

Onder de vroegere leen-pacht overeenkomst verbond Rusland zich slechts om de Geallieerde schepen, welke in Russische havens kwamen, van het nodige te voorzien (Washington, (AP) 19.10)

HULL EN EDEN VANGEN WERKZAAMHEDEN AAN.

De Secretarissen van Buitenlandse Zaken vingen aan met hun eerste werkzaamheden, terwijl de Sovjetpers de aandacht wijdde aan de komende conferentie. Niettegenstaande de lange moeilijke reis wilden Hull en Eden zo spoedig mogelijk een aanvang maken met de besprekingen met Molotov, teneinde het belangrijke grondwerk te leggen voor toekomstige besprekingen tussen de leiders der Verenigde Landen.

De inwoners van Moskou stonden in lange rijen opgesteld om de nieuwsbladen te bemachtigen waarin de foto's van Eden, Hull en Molotov, op het vliegveld gemaakt stonden (Moskou, (AP) 19.10).

DUITSE LEIDERS VERGADEREN.

Het DNB maakte bekend dat Hitler de leidende persoonlijkheden van de Staat en de Partij ontving, die een vergadering bijwoonden welke door het Hoofdcommando van de legerstrijdkrachten werd bijeengeroepen. De vergadering werd toegesproken door verschillende sprekers over binnenlandse en politieke onderwerpen. Tijdens de receptie sprak Hitler over de politieke en militaire situatie. Bevelhebbers van binnenlandse commando's, Bevelhebbers van marine-commando's, bevelvoerende Admiraals en bevelvoerende Generaals van de Luftwaffe woonden de vergadering bij met hun hoofd-officieren van de medische diensten en hun kwartiermeesters-generaals. Een aantal officieren van hoge rang en enkele officieren van het Hoofdcommando waren ook tegenwoordig (Londen, (AP) 19.10).

HOARE OVER DE LUCHTOORLOG.

De Britse Ambassadeur Sir Samuel Hoare zeide in een toespraak in de ambassade tot de Leiders van de Britse kolanie te Madrid, dat volgens zijn mening de luchtoorlog spoediger dan verwacht werd het Duitse moreel zal breken (Madrid, (AP) 19.10).

HEVIGE GEVECHTEN TUSSEN DUITSERS EN FRANSEN.

Het Frans bevrijdingscomité maakte bekend dat er hevige gevechten zijn uitgebroken tussen Duitse troepen en Fransen die zich schuil hielden in de bergen van Haute Savoie om te ontkomen aan de verplichte arbeid in Duitsland (Algiers, (AP) 19.10).

„LA PRENSA" OVER DE ARGENTIJNSE JEUGD.

In een hoofdartikel beschreef het blad „La Prensa" de gevoelens van de Argentijnse jeugd en zeide dat de „overweldigende meerderheid" republikeins en pro-democratisch is. Het artikel zegt, dat de jeugd welke beschouwd wordt als extremistisch een zeer kleine kern vormt vergeleken met het grote aantal, dat trouw is gebleven aan zijn vaderland, de vrijheid, de republiek en de democratie .... de grootste meerderheid is patriottisch en bemint zijn land, met zijn tradities, zijn fundamentele wetten en zijn instellingen. Het artikel voegde er aan toe dat zij de republikeinse regerings-systemen aanhangen en trots zijn op hun republikeinse-, democratische- en liberale ideeën (Buenos Aires, (AP) 19.10).

AARDBEVING IN LIMA.

Een bericht uit Lima deelde mede dat de buitenwijken van Lima hedenmorgen om 10.44 uur geschokt werden door een korte maar hevige aardbeving (Lima, (AP) 19.10).

ROOSEVELT ROEPT BIJEEN.

President Roosevelt heeft de arbeidsleiders bijeengeroepen om as. Donderdag samen te komen ter bespreking van de eisen der arbeiders om hogere lonen. Dit heeft waarschijnlijk ten doel een dreigende staking van de spoorwegwerkers over het gehele land te voorkomen (Washington, (AP) 19.10).

ROEMEENS PROPAGANDA-BUREAU IN TURKIJE.

Een bericht uit Istanbul meldde dat Constantine Jurescu de Roemeense Minister van Propaganda in 1940, te Istanbul is aangekomen teneinde daar een Roemeens propaganda-bureau te vestigen. Men zegt, dat Turkije ook een soortgelijk bureau in Roemenië zal vestigen (Istanbul, (AP) 19.10).

GAAN DE DUITSERS ROME VERLATEN?

Een bericht uit Bern aan „Svenska Dagbladet" zeide dat de Duitsers waarschijnlijk van plan zijn tegen 31 October Rome te ontruimen. De voedselvoorziening voor het gebied van Rome is met ingang van November door de Duitsers opgezegd (Stockholm, (AP) 19.10).

STETTINIUS EN DE GOEDE NABUUR POLITIEK.

De Noordamerikaanse waarnemende Staatssecretaris Edward Stettinius zeide op een persconferentie, dat hij van plan is de goede nabuur politiek te volgen, welke door zijn voorganger Sumner Welles ten opzichte van Latijns Amerika werd ingeluid (Washington, (AP) 19.10).

DE RAF BOVEN EUROPA.

Naar vermeld wordt hebben gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce hedenmorgen bij vluchten boven het Europese vasteland 9 Duitse vliegtuigen vernield met verlies van 2 van hun eigen toestellen (Londen, (AP) 20.10).

Het nieuws van vandaag.

In een grote doorbraak van het Dnjepr-front heeft het Rode leger het spoorwegknooppunt Pyatikhatka veroverd. Hierdoor is de belangrijke spoorlijn, waarover de Duitsers in de Dnjepr-bocht zich zouden moeten terugtrekken, afgesneden.

Pyatikhatka ligt op ongeveer 100 kilometer ten Westen van Dnjepropetrovsk en 80 kilometer ten Zuiden van Krementsjug van waaruit de aanval kwam.

De nazies verloren er een grote buit, waaronder 30 tanks, 172 kanonnen, 1300 vrachtauto's en 600 machinegeweren. 1800 Nazies werden gevangen genomen.

Met dit succes hebben de Russen het gehele front van de Duitsers in het Zuiden van Rusland in ernstig gevaar gebracht. Een grote Duitse terugtrekking wordt voorspeld, indien het ten minste niet reeds te laat is.

Berlijn erkent de ernst van de toestand en op een persconferentie gaf een zekere Majoor Sommerfeldt, vertegenwoordiger van het Duitse Hoofdcommando, toe, dat het Duitse Oostfront doorbroken is. Stromen van Russische tanks en mobiele troepen worden door de opening geworpen, zeide hij. Bovendien sprak de zegsman over de moeilijkheden, die de guerrillero's en partijgenoten het Duitse leger bieden.

Voordat de persconferentie plaats vond, waarbij het Duitse Hoofdcommando de critieke situatie toegaf, kwamen alle leiders van de Staat, de Partij en het Leger bijeen om de militaire en politieke situatie te bespreken. Adolf Hitler zou de mensen ook toegesproken hebben. Wat hij zeide werd niet bekendgemaakt. Maar men kan verwachten dat er iets zal komen. Misschien een vredesaanbod aan Rusland nu in Moskou juist de driemogendhedenconferentie gaat beginnen?

Aan het Italiaanse front kwamen de Geallieerden nog verder vooruit. Het 8e leger veroverde de stad Petacciato op ongeveer 13 kilometer ten Noorden van Termoli aan de kust van de Adriatische Zee. Aan de overzijde van deze zee sloegen de Joegoslavische strijdkrachten Duitse aanvallen op het schiereiland Peljesac en de eilanden Hvar en Mljet af. Ook werd een Duitse aanval tussen Split en Trogir door de Joegoslaven afgeslagen. Het Bevrijdingsleger van Tito blijft intussen belangrijke successen boeken.

Washington meldt belangrijke resultaten van de duikbotenoorlog tegen de Japanse scheepvaart. Nog 98 Japanse schepen werden in de grond geboord, 5 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 5 beschadigd. Het Departement van Marine gaf bovendien een volledige lijst uit van de verliezen welke aan de Japanse scheepvaart werden toegebracht door de duikboten en andere wapenen onder het marine-commando.

Een bericht, dat door de radio van het Vaticaan werd uitgezonden, deelde mede, dat Zijne Heiligheid de Paus de Franse, Britse en Noordamerikaanse vertegenwoordigers bij de Heilige Stoel heeft ontvangen.

Professor Fagginger Auers plan vindt grote bijval in Venezuela.

Professor Dr. Johannes A. G. Fagginger Auer heeft een week doorgebracht in Caracas, vergezeld van zijn echtgenote, teneinde ook daar de fundamenten te leggen voor zijn bekende universiteitsplan. Gisteren is de hoogleraar van zijn reis teruggekeerd en terstond was Professor Auer zo welwillend den Amigoe-man het een en ander van zijn wedervaren te verhalen.

Professor en Mevrouw Fagginger Auer waren de gasten van de Caribbean Oil en logeerden in Hotel Avila. Vooral de Heren van Hasselt en Van der Plas hebben steeds het hunne gedaan om het verblijf in de mooie hoofdstad van Venezuela zo prettig mogelijk te maken. Professor en Mevrouw Auer waren opgetogen over Caracas en noemden het een van de aangenaamste steden, waar zij geweest waren. Een kolossale steun had de gezant Der Nederlanden, Dr. Arthur Methöfer, geboden. Bij hem werd ook een persconferentie gehouden, waaraan ongeveer 20 kranten deelnamen welke de volgende dag op de mooiste plaatsen lange uiteenzettingen over het universiteitsplan publiceerden. „De Venezolaanse pers", aldus Professor Auer „bleek geestdriftig te zijn voor mijn plan en ik heb door mijn ondervinding in Caracas een goede hoop voor de toekomst gekregen wat Zuid Amerika betreft".

— U gaat Zuid Amerika toch nog verder bezoeken?

Natuurlijk, mogelijk zal eerlang een lange reis door geheel Zuid Amerika volgen en bovendien staan bezoeken aan Australië, Zuid Afrika en andere werelddelen op mijn programma. Maar allereerst roept mijn plicht mij thans terug naar huis. Toch ben ik blijde van de gala-ontvangst, die Gezant Methöfer heeft aangericht gebruik te hebben mogen maken met de vertegenwoordigers van zovele landen te spreken. Gezant Methöfer heeft een avond-ontvangst gearrangeerd, waar behalve de gezanten van de Zuidamerikaanse republieken ook de gezanten van Vaticaanstad, België Engeland, Zwitserland en vele andere landen aanwezig waren. Natuurlijk kan men op zulk een ontvangst niet terstond bepaalde feiten bereiken, maar ik kon de grondslag leggen voor mijn latere bezoek. Als ik straks in Zuid-Amerika kom zijn de mensen reeds enigszins ingelicht.

Het gesprek kwam natuurlijk ook op de reactie in de officiële kringen van Caracas. Professor Fagginger Auer had de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Onderwijs ontmoet en lange besprekingen met hen gevoerd. „Energieke jonge kerels zijn het, er zit actie in; ik zou ze willen vergelijken met Dr. Kasteel.

En evenals deze zien ook zij in mijn plan iets voor de toekomst, voor de wereld en voor Venezuela. Venezuela ligt enigszins buiten de verkeersroute. Men verwacht, dat de verwezenlijking van mijn plan Venezuela meer binnen de kring van de algemene belangstelling zal trekken. Het Universiteitswezen in Venezuela is nog in opkomst: de Universiteit van Caracas heeft slechts 3 faculteiten en philosophie of talen kan men er nog niet studeren: de gehele universiteitsboekerij bestaat uit ongeveer 1200 (twaalf honderd) delen. Ik moet er bij zeggen, dat de mensen dat zelf ook beseffen. Zij weten zelf, dat Venezuela een enorm rijk en belangrijk land is, maar dat het wat universiteitswezen betreft nog jong is. Een heel mooi iets is echter, dat er in Venezuela geen college-gelden bestaan, zodat het hoger onderwijs werkelijk voor ieder bereikbaar is. Op het gezantschap vertelde men mij hoe jonge lieden soms 's avonds laat onder een lantaarnpaal staan te studeren, blijkbaar armere jongelui, die op deze wijze hun tijd benutten om vooruit te komen in de samenleving. Dit alles getuigt van de enorme energie van het Venezolaanse volk. Dit volk weet dat het zich inspannen moet, maar het doet het ook. Ik voorzie voor Venezuela grote mogelijkheden.

NOG EEN PLAN VOOR EEN WERELDUNIVERSITEIT.

Vertegenwoordigers van 27 landen: Oostenrijk, België, Boheme, Bolivië, Brazilië, Canada, China, Costa Rica, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Nederland, Hongarije, Brits Indië, Japan, Japans-Amerikanen, Corea, Letland, Litauen, Palestina, Peru, Philippijnen, Polen, Zwitserland, Oekraïne, Uruguay en de Verenigde Staten van Amerika, zijn te Camp Kanesatake in Pennsylvanië bijeengekomen om het onderwerp te bespreken of het mensdom in vrede saam kan leven.

Bij de besprekingen kwam het plan naar voren tot de oprichting van een werelduniversiteit, teneinde eenvormigheid in de opleiding van economen staatslieden en ambtenaren te verkrijgen, evengoed als van leidende personen in de handelswereld. Doel moet zijn anti-sociale en a-sociale opvattingen bij sommige lieden weg te werken teneinde zo tot een goede nationale en internationale samenwerking te kunnen komen. Om dit te bereiken is een internationaal opleidingslichaam nodig. Men merkte op, dat Amerika (bedoeld dus Zuid en Noord Amerika) een toevluchtsoord voor vele bestudeerden is geworden, en dat het dit middelpunt voor de intellectuele wereld moet blijven. Na de oorlog moeten de geleerden van alle oorden der wereld herwaarts genood worden. Het zwerven van geleerden van Neurenberg naar Pisa, van Venetië naar Parijs, van Rome naar Utrecht, van Genua naar Lissabon behoort tot de Middeleeuwen, aldus het verslag in de „Herald Tribune".

Maar men kan misschien wel verkrijgen, dat alle studenten in de toekomst enige tijd doorbrengen in de — wat dan genoemd wordt — wereldiniversiteit. De moeilijkheid van de taal is nog niet opgelost, daar men het Latijn beschreef als „wereldtaal van de vroegere geleerden" en het Frans als „de wereldtaal van de diplomatie". Een van de sprekers vroeg, dat elke student en professor van deze universiteit naast de moedertaal ook nog Engels zou kennen, waarmede het vraagstuk zou zijn opgelost. Als plaats van vestiging werd Californië genoemd, met dependances voor Sociale Hervormingen in Moskou en een Internationaal Arbeidskantoor in Londen. De afdeling waar de koloniale wetenschappen gedoceerd zouden moeten worden zou ook in Londen komen in verband met de practische ervaringen der Britten op dit gebied. Men dacht voorts aan Philadelphia of Harvard, voor de vestiging van een College van de Vrede. Wat het laatste betreft werd ook Washington genoemd, dichtbij het State Department.

* * *

In aansluiting op het bovenstaande zij nog verwezen naar het telegram uit Washington in ons blad van gisteren „Een Internationaal Cultuurcentrum" (blz. 2, Kolom 4).

ROMAIN ROLLAND OVERLEDEN.

De Parijse pers meldt het overlijden op 76-jarige leeftijd van den bekenden Fransen schrijver, historicus en Nobelprijs-winnaar Romain Rolland. Zijn roman „Jean Cristophe" werd in 1941 door de Vichy-Regering verboden (Londen, (AP) 19.10).

De houding der Surinaamse Staten.

Wij lezen in „De Surinamer":

Acht leden der Staten besloten op Donderdag 12 Augustus ontslag te nemen om aan allen welbekende redenen. Daarop schreven wij in ons nummer van 14 Augustus een korte beschouwing getiteld: Wat nu? Enige voor de hand liggende veronderstellingen werden door ons naar voren gebracht zonder er een volledig antwoord op te geven, onze mening daaromtrent opschortend, totdat het Staten-College weer opnieuw zou zijn aangevuld.

Na de uitslag der Verkiezingen konden wij op 29 September schrijven, dat de afgetreden en opnieuw Candidaat gestelde Leden, plus de Candidaat, die de plaats van het van zijn lidmaatschap vervallen verklaarde lid had ingenomen, met overweldigende meerderheid waren gekozen. „De volksmening is daardoor vrij duidelijk uitgesproken", schreven wij, waarmede wij bedoelden, dat wij alleen het aantal uitgebrachte stemmen op het oog hadden. Ook toen namen wij een afwachtende houding aan en eindigden onze korte bemerking met een herhaling van ons eerste woord: Wat nu?

Daarop hebben wij thans een antwoord ontvangen.

Onze eerste veronderstelling was deze: „Als de Regering de Staten in het gelijk stelt, begrijpt een ieder wat er volgen zal". Daar las eenieder achter: Dan moet de Gouverneur heengaan. Wat wij echter in dit geval verwachtten is geschied: De Regering deelt het standpunt van den Gouverneur. Dit werd eerst Vrijdagavond medegedeeld.

De Leden in quaestie verwonderden zich daarover. En wij begrijpen die verwondering volkomen. De 8 heren Statenleden hadden weliswaar bedankt, waren geen Statenleden meer, doch de Gouverneur had dit kunnen mededelen aan de aangebleven Statenleden, al is er geen vergadering meer gehouden. Ook de kiezers hadden, dunkt ons, recht bijtijds te weten wat het oordeel der Regering was.

De 8 Statenleden hebben te kennen gegeven, dat zij uit protest gehandeld hebben. Vele kiezers vonden die houding prachtig en wilden den afgetreden Leden daarom een bewijs van vertrouwen geven door hun een nieuwe candidatuur aan te bieden.

En hier zijn wij aan de veronderstelling, waarop wij het antwoord gaven: „Dan krijgt men weer hetzelfde spel".

Zover zijn we nu. Wat wij als bijna zeker veronderstelden is geschied: De thans nieuwe Leden beginnen opnieuw te protesteren.

In het kort: Zij kunnen zich met de houding van het Bestuur niet verenigen. Daarom besluiten zij een adres te richten aan Hare Majesteit de Koningin. Dat request wordt haastje-rep-je in behandeling genomen en daarna verklaren de Leden dat zij met dit Bestuur niet kunnen samenwerken en verlaten de zaal, waardoor opnieuw het vergaderen vrijwel onmogelijk wordt gemaakt.

De strijd is thans verplaatst. Deze gaat nu niet meer tegen den Gouverneur doch tegen den Minister. Wij moeten hierdoor den gekozen Statenleden i.c. tot onze spijt de illusie ontnemen, dat bijgeval de Gouverneur om welke reden dan ook zijn ambt zou neerleggen, dat dit zal gebeuren vanwegens het protest der Statenleden.

Doch gesteld dat deze Gouverneur heengaat, dat zal een ander diens plaats innemen. Daarmee verandert de Regering echter niet van standpunt. Niemand zal tot Gouverneur kunnen benoemd worden, die der mening van de Regering niet is toegedaan. De nieuwe Landvoogd zal zich met de Regering hebben te verstaan. Ook dan zou het spel weer opnieuw beginnen.

De manier van aanhandelen, welke de 9 leden nu hebben aangenomen, bevalt ook ons niet geheel. Is daarmee nu 's lands belang gediend, waartoe de kiezers de heren opnieuw in de Staten hebben gebracht? Als die 9 leden meenden niet meer met het Bestuur te kunnen samenwerken, dan hadden zij hun plaatsen aan anderen moeten afstaan.

Onze terughouding verbrekend spreken wij thans onze mening van bescheidenheid uit, dat wij die houding niet geheel kunnen goedkeuren. Wij herhalen het: hiermede is het belang van ons land niet gediend. Straks moeten verscheidene zaken, het land betreffende, behandeld worden, doch deze kunnen niet onder handen genomen worden, daar de meerderheid van ons Staten-College weigert die te bestuderen en af te wikkelen en zullen die door het Bestuur alleen moeten worden afgewerkt, zonder de Staten gehoord te hebben.

Zo zijn wij door de houding der bedoelde Statenleden geen stap verder gekomen in het belang van ons land.

Wij begrijpen niet, dat om deze reden 's landsvertegenwoordigers zulk een stagnatie kunnen dulden in de arbeid voor het algemeen belang.

Met deze actie heeft Suriname niets gewonnen, doch wel veel verloren.

Ook „Het Nieuws" is niet te spreken over de gang van zaken. Het blad bespreekt vooral de houding der bedoelde Statenleden op de vergadering zelf, inzake de haast, waarmee het request moest worden behandeld, aan welke houding zij terecht parlementaire hoffelijkheid ontzegt tegenover de benoemde Leden. „Het was een overrompeling waaraan alle fijnheid tegenover mede-leden ontbrak".

Vervolgens het adres aan Hare Majesteit de Koningin bespreekend zegt het blad o.m.:

„De gekozen leden komen nu met een adres aan de Kroon, nadat zij eerst het uiterste middel hebben toegepast en hun ontslag hebben genomen. In hun optreden hebben zij dus de rangorde der middelen verbroken.

Intussen is de zaak nog kantiger geworden dan zij reeds was, want zoals gisteravond bleek, heeft de Minister zich gesteld achter den Gouverneur.

Door eerst tot het uiterste te gaan en daarna, toen het bleek niet te helpen, een stap terug te treden, en tussenkomst der Kroon te gaan verzoeken, hebben de heren hun stelling verzwakt, vestigen zij de indruk hun actie niet voldoende te hebben doordacht en niet rustig te hebben overwogen.

Hoe men over het conflict zelf ook wil oordelen, de volgorde van middelen, zoals door de heren gekozen, derhalve hun methode in haar geheel, kan men niet anders qualificeren dan als een tactische fout.

Wat er hunnerzijds van het adres wordt verwacht, kan gemakkelijk worden gegist. Vooral door één zinnetje in de verklaring, dat de bevolking zou hebben getoond te verlangen dat de Staten blijven, m.a.w. dat de Gouverneur heenga.

Wat er in werkelijkheid van het adres wordt verwacht, kan eveneens worden gegist. Het gaat thans niet meer om den Gouverneur alleen. Het gaat nu, na de brief waaruit blijkt dat de Minister zich achter den Gouverneur stelt, evenzeer om den Minister.

En hiermee is alles gezegd."

Staten van Curaçao.

vergadering op Donderdag den 21n. October 1943, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. Ingekomen stukken.

2. Brief aan Gouverneur inzake plannen Fagginger Auer.

3. Ontwerp - landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curaçao van den 18-den Juni 1942 (P.B. 1942 No. 111) tot wijziging van het besluit van den 30 sten Augustus 1939, (P.B. 1939 No. 72) houdende regelen omtrent vordering van goederen ten behoeve van de volkshuishouding en of landsverdediging, zooals gewijzigd bij besluit van den 11 den September 1939 (P.B. 1939 No. 92) en zooals bekrachtigd bij de Landsverordening van den 8sten Mei 1940 (P.B. 1940 No. 56) (1943-1944-44).

4. Ontwerp - landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curaçao van den 1sten Juli 1942 (P.B. 1942 No. 118) tot wijziging en aanvulling van de „Ziekteregeling 1936" (P.B. No. 2), zooals gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij de Landsverordening van den 27sten Januari 1942 (P.B. 1942 No. 17) (1943-1944-45).

5. Ontwerp - landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curaçao van den 9den Juli 1942 (P.B. 1942 No. 128) tot aanvulling van de „Curaçaosche Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd" (P.B. 1940 No. 67), zooals gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij besluit van den 14den Februari 1942 (P.B. 1942 No. 25) en bekrachtigd bij Landsverordening van den 12den September 1942 (P.B. 1942 No. 172) (1943-1944-46).

6. Ontwerp - landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curaçao van den 28 sten October 1942 (P.B. 1942 No. 207) tot wijziging en aanvulling van het „Inventarisatiebesluit (P.B. 1939 No. 115), zooals bekrachtigd bij landsverordening van den 29sten Augustus 1940 (P.B. 1940 No. 106), en zooals laatstelijk gewijzigd bij landsverordening van den 11den April 1942 (P.B. 1942 No. 79) (1943-1944-48).

De Griffier der Staten,

G. J. Ferguson.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— De „Corriere della Sera" van Milaan, welke thans onder nazie-toezicht uitgegeven wordt, beweerde, dat Koning Victor Emmanuel spoedig zal aftreden ten gunste van zijn zoon Umberto. Ook zou Badoglio voorbereidingen treffen tot het vormen van een nieuw cabinet. Het blad zeide, dat Badoglio die geen politieke ambities heeft, reeds verschillende malen tot den Koning heeft gezegd bereid te zijn om af te treden als Premier. De Koning noch de Geallieerden zouden dat echter wensen.

— **Officieel wordt medegedeeld, dat Noordamerikaanse zware bommenwerpers, gesteund door Thunderbolts en Spitfires, heden doelen in het Westen van Duitsland hebben aangevallen.**

— Generaal Mihailovitsj van Joegoslavië gaf een verklaring uit waarin hij zeide, dat „de eenheid van ons land vergezeld wordt door de gezamenlijke strijd tegen den gehaten veroveraar". In Caïro is men van mening, dat Mihailovitsj hiermede te kennen geeft, dat hij zijn geschillen met de partijgenoten heeft bijgelegd. Mihailovitsj zeide: „Ik ontken al de ongegronde beweringen betreffende het Joegoslavische leger weer zij tot een bepaalde natie."

— Het Duitse communiqué zegt, dat de Russen de aanvallen ten Noorden van de Zee van Azov hernieuwd hebben, terwijl felle gevechten woeden aan de fronten van Krementsjug, Kiev en Gomel. In Italië zou men de Noordamerikanen bij een tegenaanval uit een plaatsje ten Noorden van Capua verdreven hebben.

— Enkele Duitse vliegtuigen kwamen in de afgelopen nacht boven Londen. 4 Mensen in een voorstadje, waar een bom terecht kwam, werden gedood.

FILM

„Moscow Strikes Back" in Cinelandia.

Op het witte doek pakt niets toch zo dan de werkelijkheid, het echte. Geen filmmensen, die Tsjetniks trachten voor te stellen, doch de ware soldaten, de echter guerrillero's, die het den vijand heet maken.

In „Moscow Strikes Back" ziet men hen, de ernstige soldaten van het Rode leger en van Rusland. De hoofdrolvertolkers zijn Jozef Stalin, Semeon Timosjenko, Gregorius Zjukov..... Want zij leiden de grote tegenaanval om de nazies van de poorten van Moskou terug te slaan tot Borodino, het plaatsje waar Napoleon zijn grote nederlaag leed.

Het beeld wordt met bedaarde stem toegelicht door den filmacteur Edward G. Robinson. Het begint in 1939 met een grote optocht van sportlieden op het Rode Plein in Moskou, Stalin, vernov en andere Russische leiders slaan gezeld van Molotov, Vorosjilov, Zjdahet schouwspel lachend gade. Een knaapje dat parmantig voor zijn makkers loopt met te grote passen heeft vooral hun aandacht.

In 1940...... een grote wapenschouw op hetzelfde Rode plein. Timosjenko komt op een paard aanrijden waarvan de damp uitslaat. Hij stelt zich achter de microfoon op en spreekt zijn mannen toe: „Het gevaar dreigt. Wij rekenen op U!"

In 1941...... de Wehrmacht heeft toegeslagen en nadert Moskou. Op het Rode plein luisteren de soldaten en volk naar Stalin, die toonloos en zonder stemverheffing aanspoort tot taai verzet. Als in Duitsland wordt een georganiseerd gejuich aangeheven.

Mannen en vrouwen, jong en oud, pakken nu aan om hun stad te versterken. Er worden sloten gegraven, Tanksversperringen aangelegd.

Generaal Zjukov zit in het Hoofdkwartier met zijn staf rond een kaart te passen en te meten.

Dan beginnen de kanonnen van Moskou te donderen; het doffe gedreun kent geen ophouden. De tanks rollen te voorschijn het voetvolk er achter aan. Vliegtuigen storten zich op den vijand. Valschermspringer snijden zijn verbindingslijnen door. Het grote tegen-offensief is begonnen.

Stad na stad wordt heroverd. Wij komen bekende namen tegen als Rogatsj, Kalinin, Volokolamsk, Klin, Mozjaisk.

Wij zien ook hoe de nazies alles vernielden bij hun terugtocht, vrouwen en kinderen afslachten. Maar de Russen geven geen respijt en vallen onophoudelijk aan.

„Moscow Strikes Back" geeft een klein uur interessante en leerrijke afleiding. Het is een Russisch product. Het is zeer bezienswaardig.

De Heer en Mevrouw

Jossy Capriles - De Marchena

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

Josette

Cur. 19 Oct., 1943.

Buitenland.

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„**Te land:** Patrouillegevechten worden gemeld langs het gehele front van het 8e leger. Ten Westen van Termoli is Petacciato veroverd. Nabij Montecilfone werd een vijandelijke tegenaanval afgeslagen. De slag om de rivier de Volturno is voorbij. Het 5e leger kwam op succesrijke wijze nog verder vooruit. Dragoni en Roccaromana zijn genomen. Steeds meer tdoepen worden ten Noorden van de Volturno gebracht en er worden nieuwe bruggen gebouwd."

Te water: In de namiddag van Zaterdag 16 October onderschepten 2 Britse torpedojagers op de Adriatische Zee 2 Italiaanse stoomschepen nabij het eiland Mljet.

Een ervan met Duitse bewakers aan boord werd naar een haven gevoerd. Het tweede, dat door de Duitsers bemand werd, werd door zijn bemanning in brand gestoken en moest door onze luchtstrijdkrachten in de grond worden geboord.

In de lucht: Zware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht vielen gisteren 4 bruggen aan de spoorlijn langs de Oostkust aan alsook de verkeersweg tussen Pescara en Ankona. Lichte bommenwerpers bestookten motorvoertuigen, bruggen en wegenkruispunten achter de vijandelijke linies. Aan de fronten van de 5e en 8e legers vielen middelzware bommenwerpers Frasone aan.

Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers beschoten de vliegvelden te Viterbo en Tarquina. Vele vliegtuigen op de grond werden hierbij vernield.

In de nacht van 18 op 19 October vielen Liberator bommenwerpers de troepenbewegingen en motorvoertuigen tussen Rome en de gevechtsgebieden aan. Tijdens deze verrichtingen werd 1 vijandelijk vliegtuig vernield. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist." (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 20.10).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

„In de nacht van 18 op 19 October vielen bommenwerpers van de Raf het vliegveld te Antiomachia (op Coo) aan. Uitbarstingen werden gezien op de startbanen en op het parkeerterrein, gevolgd door twee ontploffingen en branden. Andere bommenwerpers vielen het vliegveld te Heraklion op Creta dezelfde nacht aan.

Er werden drie branden gesticht. Bommenwerpers vielen gisteren met een geleide van gevechtsvliegtuigen een vijandelijk convooi nabij de Noordkust van Creta aan. Een gewapende treiler werd vernield en landingsvaartuigen met manschappen werden getroffen. Een landingsvaartuig werd in brand gezet. Gevechtsvliegtuigen vernielden 2 vijandelijke watervliegtuigen, die het convooi begeleidden. Gisteren overdag vielen lichte bommenwerpers 2 kleine schepen aan in de haven van Syros .Beide werden getroffen. Van deze en andere verrichtingen wordt 1 onzer vliegtuigen vermist. De vlieger bevindt zich in veiligheid." (Caïro, (AP) 20.10).

JAPANSE SCHEEPVAARTVERLIEZEN DOOR U.S.A.-DUIKBOTEN TOEGEBRACHT.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende overzicht uit van de verliezen, welke aan de verschillende soorten Japanse schepen zijn toegebracht door Noordamerikaanse duikboten sedert het begin van de oorlog.

a) Oorlogsschepen.

Van de **slagschepen** werd 0 tot zinken gebracht, O waarschijnlijk tot zinken gebracht en 0 beschadigd; de totale verliezen zijn dus 0.

Van de **vliegdekschepen** werden 0 tot zinken gebracht, 1 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 2 beschadigd; totaal 3.

Van de **kruisers** werden 3 tot zinken gebracht, 2 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 5 beschadigd; totaal 10.

Van de **torpedojagers** werden 22 tot zinken gebracht, 5 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 6 beschadigd; totaal 33.

Van de **duikboten** werden 0 tot zinken gebracht, 0 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 0 beschadigd; totaal 0.

Van de **moederschepen** werden 2 tot zinken gebracht, 1 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 0 beschadigd; totaal 13.

Van **andere soorten** oorlogsschepen werden 12 tot zinken gebracht, 1 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 0 beschadigd; totaal 13.

De totale verliezen aan oorlogsschepen bedragen dus: 39 tot zinken gebracht, 10 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 13 beschadigd; in het geheel 62 oorlogsschepen.

b) Andere dan oorlogsschepen

Van de **vloottankers** werden 34 tot zinken gebracht, 2 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 16 beschadigd; totaal 52.

Van de **transportschepen** werden 27 tot zinken gebracht, 5 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 8 beschadigd; totaal 40.

Van de **vracht- en bevoorradingsschepen** werden 190 tot zinken gebracht, 17 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 63 beschadigd; totaal 270.

Van **verscheidene andere soorten** werden 29 tot zinken gebracht, 2 waarschijnlijk tot zinken gebracht en 5 beschadigd; totaal 36.

De totale verliezen aan deze schepen bedragen dus: 280 tot zinken gebracht, 26 waarschijnlijk tot zinken gebracht, 92 beschadigd; in het geheel 398.

Het totaal van alle schepen welke tot zinken gebracht werden, waarschijnlijk tot zinken gebracht werden of beschadigd is dus respectievelijk 319, 36 en 105. Het geheel is 460 (Washington, (AP) 19.10).

KNOX OVER DE VERNIELING DER JAPANSE SCHEPEN.

Hamilton W. Faron seint uit Washington:

Noordamerikaanse duikboten hebben nog 98 Japanse koopvaardijschepen in de grond geboord waardoor het aantal vijandelijke schepen, dat tot zinken werd gebracht, waarschijnlijk tot zinken gebracht of beschadigd sedert het begin van de oorlog, is gebracht op 460.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox maakte dit bekend in een communiqué, dat ook 5 schepen noemde als waarschijnlijk tot zinken gebracht en 5 andere als beschadigd, tengevolge van de laatste duikbootverrichtingen.

De Marine gaf een overzicht uit van de Japanse scheepvaartverliezen, welke door alle middelen onder het marine-commando werden toegebracht. Hieruit blijkt, dat het totaal is gebracht op 852 schepen, die tot zinken werden gebracht, waarschijnlijk tot zinken werden gebracht of beschadigd werden. Hieronder behoren de verliezen tengevolge van vlootgevechten en aanvallen van vliegtuigen, doch niet de vele schepen, die door de vliegtuigen onder het bevel van MacArthur naar de bodem werden gezonden.

Het blijkt, dat de gevechtsschepen ernstige verliezen leden. Met uitzondering van die door het leger en het Geallieerde Hoofdkwartier in Australië werden gemeld, werden 305 schepen van de Japanse vloot tot zinken gebracht of beschadigd. Hiervan werden 125 tot zinken gebracht o.a. 2 slagschepen, 6 vliegdekschepen, 24 kruisers, 62 torpedojagers en 6 duikboten. 4 Kruisers en 1 vliegdekschip worden genoemd onder de 28 oorlogsschepen, waarschijnlijk tot zinken werden gebracht. 152 Oorlogsschepen werden beschadigd o.a. 9 slagschepen, 7 vliegdekschepen, 47 kruisers en 62 torpedojagers.

Bij wijze van vergelijking deelde de Marine mede, dat slechts 123 Noordamerikaanse marine-schepen in alle oceanen verloren gingen sedert het begin van de oorlog (Washington, (AP) 19.10).

„TWO FACED WOMAN".

De Voorzitter van de Filmkeur schrijft ons:

De Heer F. Pieet[illegible], die in Uw Blad van Dinsdag 19 October enkele woorden van veroordeling schrijft over de film „Two faced woman", is niet geheel op de hoogte.

Deze film is tweemaal in de studio's opgenomen. De eerste versie van deze film werd inderdaad door de „Legion of Decency" veroordeeld.

Daarna is de film opnieuw bewerkt en gecorrigeerd. Deze tweede gecorrigeerde film werd door de „Legion of Decency" toelaatbaar geacht voor „geestelijk volwassenen".

De „Legion of Decency" heeft bij deze gelegenheid de film-maatschappij officieel bedankt voor de bereidwilligheid, waarmede zij deze film heeft gekuist.

Op Curaçao werd de gecorrigeerde bewerking van deze film aan het publiek vertoond.

Lijkt ons niet onnuttig om van deze gelegenheid gebruik te maken voor een korte toelichting die nog niet bij iedereen bekend is:

1) De Commissie van Filmkeur is niet verantwoordelijk voor films, die tegen haar eenstemmig advies toch vertoond worden.

2) De leden van deze Commissie zijn niet aangesteld als controleurs in de theaters, om na te gaan of het programma, dat gedraaid wordt, overeenkomt met het „permit" om een film te mogen vertonen voor kinderen boven of beneden 12 jaar of voor volwassenen.

3) Bij eventuele klachten hieromtrent kan men zich richten tot de politie-autoriteiten."

[Bovenstaande **rechtzetting** is tevens een goede raad aan schrijvers van ingezonden stukken zich eerst op de hoogte te stellen en dan pas te schrijven: De Directie van West-End zond ons een gelijksoortige **rechtzetting** als bovenstaande, waarvoor onze dank. — Red. Amigoe.]

Wie d'Amigoe leest,
Verfrist hart en geest.

De Staten van Suriname.

Opnieuw bijeen.... opnieuw uiteen.
Het Adres aan de Kroon..

Het volgende verslag geeft „De West" van de vergadering der Surinaamse Staten op Vrijdag 8 October:

Vrijdagavond heeft in de openbare vergadering der Staten de toelating plaats gehad van de onlangs gekozen negen leden: Einaar, Jong Baw, Kraan, Lim A P, J. A. de Miranda, J. C. de Miranda, Payens, del Prado en Zaal.

De geloofsbrieven werden in orde bevonden, zodat tot toelating besloten werd, ook van den heer Jong Baw die uitlandig is en daarom op een nader te bepalen dag alsnog de voorgeschreven eed zal moeten af leggen in handen van den Gouverneur.

Van de vijf benoemde leden waren aanwezig Mr. Fikkert en de heren Luitink, Kaulesar Sukul en Miskin.

De wd. voorzitter, Mr. G. Fikkert, deed mededeling van ingekomen stukken, waaronder een geheime missive van den Gouverneur, die in Comité werd bekend gemaakt.

Voorgelezen werd verder de volgende brief van den Gouverneur, ingekomen kort voor de aanvang der openbare vergadering:

Paramaribo, 8 October 1943.

Ik heb de eer U Hoog Edel Gestrenge mede te delen, dat de Minister van Koloniën mij, mede in verband met het door de Staten de 13 Augustus jl. door mijne tussenkomst aan hem verzonden telegram, heeft geseind, dat ik bij het verstrekken van inlichtingen aan de Staten betreffende de internering van den heer W. B. H. Bos Verschuur, zo ver ben gegaan als redelijkerwijze te verantwoorden was en mijne overwegingen van landsbelang, dat geen verdere inlichting kan worden verstrekt, deelt.

Ik verzoek U HoogEdelGestrenge beleefd zulks ter kennis van de Staten te brengen.

Deze mededeling kan in openbare vergadering worden gedaan.

De wd. voorzitter vervolgt de mededeling van ingekomen stukken, waaronder een ontwerp Koninklijk Besluit betreffende uitzending van schutters. Omtrent dit Besluit wordt het advies gevraagd der Staten.

Spreker verklaart, dat hij het voornemen heeft om dit Besluit, na de openbare vergadering, aan de orde te stellen in een huishoudelijke bijeenkomst.

De heer Kraan zegt, dat enige leden bezwaar hebben tegen dit voorstel. De reden daarvoor zal blijken als de voorzitter hem straks het woord wil verlenen om het afleggen van een verklaring.

De voorzitter is daartoe bereid, maar stelt vooraf aan de orde: de voorziening in vacatures in de commissies voor verzoekschriften en voor huishoudelijke aangelegenheden.

De heer Luitink stelt voor om de leden die reeds zitting hadden in deze commissies, uit te nodigen daarin weder plaats te nemen, met vervanging vand en heer Bos Verschuur door den heer J. de Miranda.

De voorzitter zegt, dat tot stemming zal worden overgegaan en verzoekt den heren Payens en Kraan om als stemopnemers te fungeren.

De heer Kraan verzoekt, alvorens de afwerking van de agenda wordt voortgezet, de zoëven door hem bedoelde verklaring te mogen afleggen, hetgeen wordt toegestaan.

Verklaring der gekozen leden.

De verklaring luidt:

In het conflict uitgelokt door de houding van den Gouverneur in de zaak Bos Verschuur, hebben de gekozen leden van de Staten in eerste instantie gemeend te moeten aftreden, omdat zij, mede in verband ook met al wat is voorafgegaan, verdere samenwerking met den Landvoogd niet mogelijk achtten.

De kiezers hebben in dit aftreden niet berust en met grote meerderheid van stemmen dezelfde leden weder aangewezen als hun vertrouwensmannen. Hierdoor hebben zij zich achter de Staten geplaatst en duidelijk hun wens uitgesproken, dat wij op onze post blijven, aan welke wens wij zullen voldoen.

Intussen is in de politieke situatie geen verandering gekomen, zodat de leden geen aanleiding hebben om terug te komen op hun bovengenoemd besluit.

Ik ben ook gemachtigd om namens deze herkozen leden waarbij zij zich thans ook het nieuw gekozen lid J. de Miranda heeft aangesloten, te verklaren, dat zij in afwachting van een oplossing van het conflict, geen deel zullen nemen aan de wetgevende arbeid. Ook de in het buitenland vertoevende leden sluiten zich hierbij aan.

Aan de Kroon zal een adres worden gericht, waarin aan Hare Majesteit verzocht wordt bemiddeling te willen verlenen in het hangend geschil.

De Staten betreuren, dat zij tot deze stap gedwongen zijn.

In afwachting van de beslissing der Hoogste Macht, zal de Gouverneur voorshands alle zaken moeten afdoen, zonder medewerking van het wetgevend College, maar dan ook ten volle de verantwoording hebben te dragen, voor nu en voor later.

Spreker heeft de eer, voor te stellen het volgend Adres te berichten tot de Kroon.

De voorzitter interrumpeert...

De Voorzitter wijst o at. 8 van het Reglement van Orde voor de Staten, luidende:

„De Commissie belast met het ontwerpen van enig adres ,zal, zodra zij met hare taak gereed is, het ontwerp aan den Voorzitter toezenden, die het zal doen drukken en ronddelen en in de eerstvolgende vergadering van de ontvangst mededeling doen".

Spreker meent,, dat er alle aanleiding is om ten aanzien van dit adres de procedure te volgen hierboven aangegeven. Het geldt hier toch een zeer gewichtige aangelegenheid, waarover ook de andere leden van het College gelegenheid behoren te hebben hun gedachten te laten gaan alvorens de stemming plaats vindt. Het heeft er nu wel wat van alsof de vijf benoemde leden eenvoudig ter zijde worden geschoven. Zij zullen voor het eerst in deze vergadering kennis nemen van het ontworpen adres. Spreker zelf heeft eerst enkele uren geleden een afschrift daarvan ontvangen. Een vluchtige kennisneming geeft hem de indruk. dat er alle reden is omtrent redactie en inhoud nader onderling overleg te plegen in het College.

De Heer Kraan geeft volmondig toe, dat het in de regel wenselijk is de werkwijze te volgen die het Reglement aangeeft. Maar hij vraagt, of het zin heeft hier een commissie van redactie te benoemen, waar het ontwerp is vastgesteld door acht leden, na ampel overleg. Het geeft de concrete mening weer van de gekozen leden. De door den Gouverneur benoemde leden zullen het daarmede wel niet eens zijn. Zij kunnen dit doen blijken door tegen het adres te stemmen. Maar het heeft geen zin om verder tijd te verliezen in een zaak die urgent is. In ieder geval vraagt spreker verlof om het ontworpen adres voor te lezen, waarna, zo nodig, de wijze van behandeling nog nader besproken kan worden.

Het Adres aan de Kroon.

Aan Hare Majesteit de Koningin.

Mevrouw,

De Staten van Suriname achten het hun plicht Uwe Majesteit eerbiedig te naderen met het verzoek Hare hoge aandacht te willen schenken aan de navolgende, hoogst ernstige aangelegenheid.

Op de 30ste Juli 1943 werd het lid van dit College B. H. W. Bos Verschuur op bevel van Zijne Excellentie den Gouverneur van Suriname geïnterneerd.

Vanwege dezen Bewindsman werden daarna omtrent de motieven dezer internering aan de Staten inlichtingen verstrekt.

Behalve de positieve mededeling, dat de redenen van deze internering niet samenhingen met enige handeling van betrokkene in zijn qualiteit van statenlid, ontbrak elke toelichting op gestelde feiten.

Het College verzocht daarom in een brief van 10 Augustus jl. aan den Gouverneur vertrouwelijk overlegging van het dossier Bos Verschuur. Hierop werd door den Gouverneur in een brief van 12 Augustus, cabinetsgeheim geantwoord, dat Zijne Excellentie daartegen bezwaar had om redenen van staatsbelang.

Hoewel de staten zich er rekenschap van gaven, dat een oordeel over internering van genoemd medelid, niet tot hunne competentie behoort, betreurden zij in hoge mate het in deze door den Gouverneur ingenomen standpunt.

Dezelfde Bewindsman toch had zich in de Memorie van Antwoord op de Surinaamse begroting voor 1943, gedateerd 20 November 1942, geuit op een wijze die een bedreiging scheen van de staatsrechtelijke onschendbaarheid van de Staten. Dit geschiedde in antwoord op scherp critiek dezerzijds geoefend op het bestuursbeleid. Nog verder ging Zijne Excellentie ten aanzien van het lid Bos Verschuur (tekenleraar bij het openbaar onderwijs). Hem werd medegedeeld, dat zijne uitlatingen wel eens in aanmerking konden komen voor de beoordeling van de vraag of hij alle qualiteiten bezat nodig voor een onderwijzer.

Getuigden reeds deze feiten niet van tact, zij waren tevens een uiting van een bestuurs opvatting van zeer bedenkelijke aard.

De Staten bedoelen hiermede de opvatting dat critiek op het bestuursbeleid indentiek wordt verklaard met anti-Nederlandse gezindheid, hoewel daarvan nimmer sprake was. Integendeel, juist het thans gevolgd bestuursbeleid leidt tot anti-nationale gevoelens van de bevolking, zoals bereids aan de Ministers Welters en Van Mook werd medegedeeld, bij hun bezoek aan dit Gebiedsdeel.

De Staten meenden, waar een hunner leden van zijn vrijheid beroofd was, aanspraak te mogen maken om de gronden daarvoor te kennen, mede ter geruststelling van de bevolking.

Na de weigering van den Gouverneur, besloten de gekozen leden, in verband ook met reeds te voren herhaaldelijk ondervonden gebrek aan samenwerking, als protest af te treden en richtten de dato 12 Augustus het volgend telegram aan den Minister van Koloniën:

„Staten van Suriname berichten Uwe Excellentie, dat zeven leden afgetreden wegens voortdurend gebleken onmogelijkheid tot samenwerking met, en als protest tegen houding Gouverneur, die afdoende inlichtingen weigert inzake internering medelid Bos Verschuur".

Tot heden hebben de Staten niet het voorrecht gehad op dit telegram enig bericht te ontvangen.

(Eerst hedenavond werd, via den Gouverneur, mededeling ontvangen, dat de Minister van Koloniën zich ter zake van de verschafte inlichtingen, verenigt met de opvatting van den Gouverneur, wat een reden te meer is voor de Staten thans Uwer Majesteits bemiddeling te verzoeken).

Evenmin mochten de Staten enig resultaat constateren van hunne Nota's respectievelijk gedateerd 5 Juni 1941 en 27 December 1942 aan de Ministers Welters en Van Mook, bij hun bezoek aan Suriname, in welke Nota's hun grieven tegen het bestuursbeleid van Gouverneur Kielstra werden bekend gemaakt.

Het is daarom, dat de gekozen leden der Staten, onder deze omstandigheden, verdere samenwerking met den Gouverneur onmogelijk achten en, tot hun leedwezen, in de vergadering van heden hebben moeten verklaren, verder geen deel te zullen nemen aan de wetgevende arbeid, in afwachting van een oplossing van het conflict tussen Bestuur en Staten.

Zij wenden zich thans tot Uwe Majesteit, in wier handen de Surinaamse bevolking hare belangen volkomen veilig acht.

Zij verzoeken Uwe Majesteit eerbiedig een ernstig en onpartijdig onderzoek te doen instellen, zowel ten aanzien van de geuite grieven, als in het speciale geval Bos Verschuur.

Uwer Majesteit de verzekering gevende van de trouwe aanhankelijkheid van de staten van Suriname en de gehele Surinaamse bevolking, tekenen zij, met diepe eerbied.

Staten van Suriname.

De vergadering gaat in Comité.

De voorzitter blijft bezwaar maken tegen directe behandeling van dit Adres, waardoor de andere leden van het College geen gelegenheid hebben studie te maken van de zaak en feitelijk in een hoekje worden geduwd.

De heer Kraan verklaart, dat dit geen ogenblik in de bedoeling heeft gelegen. Het is om nutteloos tijdverlies te voorkomen, dat de leden spoedige behandelingen voorstaan.

De heer Lim A Po heeft ook de mening, dat uitstel van behandeling practisch geen nut zal afwerpen. In een zo biezonder geval als hier kan de vergadering, die de hoogste macht heeft, naar sprekers mening afwijken van een of andere bepaling in het Reglement van Orde.

De Voorzitter erkent, dat de vergadering daartoe bevoegd is, maar meent dat er dan eenstemmigheid behoort te zijn. Spreker stelt voor in Comité over te gaan, om de vraag te bespreken of het Adres van avond moet worden behandeld, dan wel op de wijze als het Reglement van Orde voorschrijft.

De openbare vergadering wordt daarna geschorst en na een uur ongeveer heropend.

De voorzitter herhaalt zijn voorstel om de behandeling van het Adres uit te stellen tot een nader te bepalen datum.

De heer Kraan vraagt stemming over dit voorstel.

De vergadering verwerpt het voorstel, met 8 tegen 4 stemmen; de benoemde leden stemden tegen.

De stemming.

De voorzitter vraagt of er leden zijn die het woord verlangen alvorens tot stemming wordt overgegaan.

De heer Luitink zegt, dat hij liever meer tijd had gehad tot bestudering van het ontworpen Adres. Zoals echter de zaken staan, is voor hem hoofdzaak, dat het Adres beoogt om een eind te doen komen aan een conflict dat spreker noodlottig acht voor het land. Uit die overweging zal hij vóór het Adres stemmen.

Het Adres wordt tenslotte aangenomen met 9 tegen 2 stemmen, die van den voorzitter en den heer Kaulesar Sukul. (De heer Miskin was bij de stemming niet aanwezig).

De Voorzitter stelt daarna voor om voort te gaan met de behandeling der agenda. Daar echter alle gekozen leden onmiddellijk na de setmming de vergadering wegens gebrek aan quorum moet worden opgeheven.

Wij ontvingen.

El Mundo Israelita (van Caracas). In het nummer van 8 October jl. komt een uitnemend geredigeerd artikel voor over de Curaçaose jodenheid.

Het artikel, dat geschreven werd door Rabbijn Is. Jessurun Cardozo alhier, is verlucht met enkele foto's, van den schrijver, van de Snoga, Aron M. Chumaceiro. Het artikel geeft een uitnemend overzicht over de zo rijke Joodse traditie van drie eeuwen op Curaçao. Het ware te wensen, dat het in blijvender vorm ook hier tot een herdruk kon komen van dit mooie stuk.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Wo., 20 Oct.

Shipping & Supplies: 7.30 uur tot 23 uur tel. 551, 458; 23 uur tot 7.30 uur Scheepvaart Afdeling: Soffree, tel. 799, Hotel C.P.I.M.

Dok Afdeling: H.H. van Hasselt tel. 468 en Hagendijk.

Telegram Afdeling: tel. 307 na 23 uur tel. 553.

Onderwerp: Het religieuze leven in de Verenigde Staten van Noord-Amerika Zang: Door het kerkkoor, onder leiding van den heer H. Kool. Na afloop gelegenheid tot afscheidnemen van Prof. en Mevrouw Fagginger Auer. Een ieder is van harte welkom.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD-UITSLAGEN

Van Zondag, 17 October 1943: Cur. Elftal — Atl.-J.Cur. Comb. 1—2
Reserve B-Klasse Be Quick 1 — U.S.C. 1 0—0
A-Klasse J. Curaçao 2 — Atlanta 2 niet doorgegaan
Reserve B-Klasse Caribe 2 — D.T.S. 2 5—1
Juniores S.U.B.T. — Independiente 2—1
(onder voorbehoud)

WEDSTRIJDPROGRAMMA.
STADION.

Zaterdag, 23 Oct. 1943: CARACAS — CURAÇAO.
Zondag, 24 October 1943: CARACAS — CURAÇAO.
Dinsdag, 26 Oct. 1943: Club Deportivo Venezuela — S.U.B.T.
(Op verzoek van de Club „Deportivo Venezuela" als tegenprestatie voor de door S.U.B.T. in Caracas gespeelde wedstrijd in December 1941).
Zaterdag, 30 Oct. 1943: Wedstrijden ter gelegenheid van de
Zondag, 31 Oct. 1943: 25ste jaardag van Tsjecho-Slowakije's Onafhankelijkheid, ten bate van het Tsjechoslowaaksche Roode Kruis.

Volgens loting zal gespeeld worden:
Zaterdag, 1) S.U.B.T. 1 — INDEPENDIENTE **Om 3 uur.**
2) JONG. CUR. 1 JONG HOLL. 1 **Om 4.30 uur**
Speeltijd voor deze beide wedstrijden **2 x 30 minuten.**
Zondag, 3) **finale** winnaars der wedstrijden van Zaterdag. Aanvang 4 uur. Speeltijd 2 x 45 min.

COMPETITIE A-KLASSE.

Zondag, 7 Nov. 1943: Atlanta 1 — Transvaal 1 (Van Rosberg)
Zondag, 14 November 1943: (geen wedstrijd in het Stadion)
Zondag, 21 November 1943: Independiente 1 — Jong Curaçao 1 (Brakke)

COMPETITIE B-KLASSE.

Zondag 7 Nov. 1943: Caribe 1 — D.T.S. 1 (Ercol)

COMPETITIE RESERVE-A-KLASSE.

Zondag, 21 Nov. 1943: Atlanta 2 — S.U.B.T. 2. (Taytelbaum)

De wedstrijden voor de A-Klasse beginnen om **4 uur precies.**
De wedstrijden voor de B-Klasse en Reserve-A-Klasse in het Stadion of het Rif beginnen om **2.15 UUR PRECIES.**

MUNDO NOBO.

Zondag 31 Oct. 1943. Reserve A-kl. Jong Curaçao 2 — S.U.B.T. 2 (uitgesteld)
Zondag 7 Nov. 1943: S.U.B.T. 2 — Jong Holland 2 (Brakke)
Zondag 14 Nov. 1943. B-klasse: U.S.C. — D.T.S. 1 (Viejou)
Zondag 21 Nov. 1943. Caribe 1 — Be Quick 1 (Willems)
Zondag 31 Oct. 1943: Reserve B-kl. Caribe 2 — Independiente 3. (Taytelbaum)
Zondag 7 Nov. 1943. Veendam 2 — Jong Curaçao 3. (De Haay)
Zondag 14 Nov. 1943. Independiente 3 — Be Quick 2 (Manuel)
Zondag 21 Nov. 1943. Jong Curaçao 3 — D.T.S. 2 (Jansen)
Zondag 24 Oct. 1943: Juniores: Jong Holland — Caribe (Willems)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 24 Oct. 1943: **Juniores** S.U.B.T. — Scherpenheuvel (Jansen)
Zondag 7 Nov. 1943: **Juniores** Scherpenheuvel — Independiente (Rog)
Zondag 31 Oct: 1943: Reserve B-kl. Veendam 2 — Be Quick 2 (———)

AANVANG DER WEDSTRIJDEN:
OP MUNDO NOBO EN SCHERPENHEUVEL:

Reserve-A-Klasse en B.-Klasse op Mundo Nobo om **4 uur precies.**
Reserve-B-Klasse op Mundo Nobo om **2.15 uur precies.**
Reserve-B-Klasse op Scherpenheuvel om **4 uur precies.**
Juniores om **10 uur precies.**

Het Bondsbestuur deelt hierbij het volgende mede:

De vereniging, die kampioen wordt van de Reserve-B-Klasse zal promotiewedstrijden moeten spelen tegen de vereniging, die in de Reserve-A-Klasse als laatste op de ranglijst eindigt. Dit geldt alleen voor de tweede elftallen van de B-klassers. Mocht Jong Curacao 3 of Independiente 3 kampioen van de Reserve-B-Klasse worden, dan zullen er geen promotie-wedstrijden worden gespeeld aangezien de tweede elftallen van deze beide clubs reeds in de Reserve-A-Klasse vertegenwoordigd zijn.

De vereniging „Independiente" is beboet met f 1.— ingevolge, art. 32. derde lid van het Huishoudelijk Reglement (wedstrijd Subt Jrs. — Independiente Jrs. ingevolge artikel 18 (R.C.W.) inzake bovenstaande wedstrijd.

De vereniging „R.C.C." heeft verzocht om van de competitie-lijst 1943 afgevoerd te worden, zulks in verband met een tekort aan spelers. Van Bondswege is hiertegen geen bezwaar. Aangezien R.C.C. geen winstpunten heeft kunnen behalen, verandert uiteindelijk niets aan het resultaat voor de overige verenigingen. De gespeelde wedstrijden kunnen dus als vervallen beschouwd worden.

De vereniging „R.C.C." heeft medegedeeld, dat haar bestuur van 12 October 1943 af als volgt is samengesteld:

G. A. Chundro Voorzitter
E. D. Martijn Onder-Voorzitter
I. O. Marugg Secretaris (Emmastraat 30)
P. Arvelo Penningmeesteresse
V. Naar Commissaris
I. Vos id.
D. Henriquez id.

Afschrijving: als bondsscheidsrechter de heer J. van Eerden op zijn verzoek.
Inschrijving: als bondsscheidsrechter de heer L. E. Willems.
als gewoon lid bij „Caribe" T. Nieuwkerk.
als gewone leden bij de S. V. „Veendam" L. R. Simmons, V. A. Maduro en F. I. Etmond.
Afschrijving: als gewoon lid bij „R.C.C." Z. Mingueli.
Inschrijving: als lid van de Sport-Vereniging Groot Kwartier.

HET BESTUUR.